

СТАНОВИЩЕ

доцент д-р Ивайло Петров Въжаров, д.м. – специалност
„Гастроентерология“

Началник на МБАЛ – Варна към ВМА

на дисертационен труд със заглавие

„Рискови фактори и преканцерози за хепатоцелуларен карцином“
за присъждане на образователни и научна степен „доктор“,
в областта на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление, 7.1. Медицина,
научна специалност „гастроентерология“ 03.01.04

Автор: **д-р Соня Борисова Банова-Чакърова**,
редовен докторант към Катедра „Вътрешни болести“. Факултет
„Медицина“, МУ-Варна

Относно: Дисертационен труд „Рискови фактори и преканцерози за хепатоцелуларен карцином“ с автор д-р Соня Борисова Банова-Чакърова, редовен докторант към Катедра „Вътрешни болести“. Факултет „Медицина“, МУ-Варна, за придобиване на научна степен, „доктор“, в областта на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление, 7.1. Медицина, научна специалност „гастроентерология“ 03.01.04

С решение на Факултетен съвет на Факултет „Медицина“ към МУ – Варна – протокол №48/26.03.2018 г. и със заповед на Ректора на МУ – Варна №Р-109-168/02.04.2018 г. съм избран за член на научно жури и съм определен да изготвя становище по процедура за придобиване на научна степен „доктор“ с кандидат д-р Соня Борисова Банова-Чакърова, представяща дисертационен труд „Рискови фактори и преканцерози за хепатоцелуларен карцином“

Д-р Соня Банова е родена 8.05.1986г в гр. Горна Оряховица, където е завършила средното си образование. През 2011г придобива магистърска степен, специалност медицина към Медицински университет „проф. Д-р Параскев Стоянов“ – Варна, а през 2012 г. е зачислена като редовен докторант към Клиника по Гастроентерология към УМБАЛ „Света Марина“. На 20.07.2012г. е зачислена като специализант към Клиника по Гастроентерология и хепатология. Посетила е следдипломни курсове в

България, Румъния, Германия. Участвала е в 2 научни проекта към клиниката по Гастроентерология.

Представеният ми за становище дисертационен труд е в обем 197 страници и е класически структуриран с Въведение, Литературен обзор, Цели и задачи, Методика и организация на изследването, Резултати и обсъждане, Заключение, Диагностично – терапевтичен алгоритъм при пациенти с ХЦХ, Заключение, Изводи, Приноси на дисертационния труд, Списък на публикациите във връзка с дисертационния труд, Използвана литература и Приложения. Дисертационния труд включва 122 фигури и 65 таблици. Цитиране са 250 литературни източника, от които 11 на кирилица и 239 на латиница. Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита на катедрен съвет на Катедра по Вътрешни болести при МУ Профл Параскев Стоянов – Варна.

Целта е правилно дефинирана, а задачите са добре систематизирани. Изводите са синхронизирани със задачите и доказват, че целта е постигната.

Темата на дисертацията е свързана с рисковите фактори и преканцерози на най-честия първичен чернодробен карцином – хепатоцелуларния. Честотата му в България се изчислява на 15-16/100 000. Най-често заболяването се развива върху подлежащо чернодробно увреждане – хроничен вирусен хепатит С и/или В или чернодробна цирроза, независимо от нейната етиология. Въпреки че за основни рискови фактори се приемат горните, остава неясно защо ХЦК се развива и в незасегнат черен дроб, както и защо не се развива при всички пациенти с подлежащите чернодробни заболявания. Не е напълно изяснено значението на вредните навици, като злоупотребата с алкохол и тютюнопушенето; начина на живот – хипокинезията и респективно затлъстяването; някой придружаващи заболявания, като захарния диабет. Дисертацията представява един задълбочен анализ на тези проблеми. Изследвани са общо 358 пациента с хронично чернодробно заболяване, преминали през „Клиниката по гастроентерология, хепатология и хранене за период от 10 години. Пациентите са разделени в две групи: контролна група - 136 човека с хронично чернодробно заболяване и 222 пациента с хепатоцелуларен карцином. Съществен принос на дисертацията е оценката на храненето и вредните навици (прием на алкохол и тютюнопушене) в развитието на ХЦК, което се прави за първи път в България. Факторите, оценени като рискови за развитието му са: консумация на алкохол, тютюнопушенето, честата употреба на плодове и червено месо, липсата на редовен прием на кафе и наднорменото тегло. За протективни си приемат честата консумация на зеленчуци и провеждането на антивирусната терапия. Представена е ролята на нови прогностични маркери и модели – APRI (аспартат аминотрансфераза/тромбоцитен индекс), NLR (неутрофили към лимфоцити) за появата и развитието на ХЦК, като APRI индексът е

доказан като неинвазивен диагностичен и прогностичен маркер, както и за предиктор за смъртност от ХЦК. Изследвано е серумното равнище на глипикан-3 и тъканната му експресия в биопсичен материал при пациенти с ХЦК. Резултатите са представени на 58 фигури и 57 таблици, които са изчерпателно разяснени.

Дисертантката е създала алгоритъм на поведение при чернодробни огнищни лезии при пациенти с повишен риск за ХЦК, който се прилага в клиниката по гастроентерология.

Авторката има три публикации и пет научни съобщения, свързани със статията

Дисертационният труд на д-р Соня Борисова Банова-Чакърова отговаря напълно по структура и съдържание на изискванията за присъждане на научна и образователна степен „доктор“

Моля, членовете на научното жури да подкрепят предложението ми за положителен вот.

Доц. д-р Ивайло Вѐжаров, д.м.